

MASTER OF ARTS EXAMINATION, 2025
(2nd Year, 4th Semester)
SANSKRIT
Course: XVIII / B
[Vedic Etymology]

Duration: Two Hours

Full Marks: 30

The figures in the margin indicate full marks

सर्वेषां प्रश्नानाम् उत्तरं संस्कृतभाषया देवनागरीलिप्या च प्रदेयम् ।

1. अधस्तनेषु एकस्य उत्तरं लेखनीयम् । 6
  - (a) अनन्विते अर्थे शब्दानां निर्वचनप्रक्रिया निरुक्तानुसारेण वर्णनीया ।
  - (b) येषां शब्दानामाद्यन्तविपर्ययो भवति तेषां निर्वचनं केनोपायेन करणीयम् ?
2. निम्नलिखितेषु पदद्वयं यास्कमतमनुसृत्य निर्वचनीयम् । 2x2=4
  - (a) राजा ।
  - (b) पुरुषः ।
  - (c) कल्याणवर्णरूपः ।
3. अधस्तनेषु द्वयोः उत्तरं लेखनीयम् । 6x2=12
  - (a) “एवमुच्चावचैरभिप्रायैर् ऋषीणां मन्त्रदृष्टयो भवन्ति”- इति निरुक्तसन्दर्भः स्पष्टीक्रियताम् ।
  - (b) अनादिष्टदेवताकमन्त्रेषु देवतोपपरीक्षा निरुक्तानुसारतः सम्यक् वर्णनीया ।
  - (c) निरुक्तस्य दैवतकाण्डानुसारेण देवतानामाकारचिन्तनविषये कश्चन प्रबन्धो विरचनीयः ।
4. निम्नोद्धृतेषु निरुक्तसन्दर्भेषु द्वयं व्याख्येयम् । 4x2=8
  - (a) यत्काम ऋषिर्यस्यां देवतायामार्थपत्यमिच्छन् स्तुतिं प्रयुक्ते तद्देवतः स मन्त्रो भवति ।
  - (b) अथाध्यात्मिक्य उत्तमपुरुषयोगा अहमिति चैतेन सर्वनाम्ना ।
  - (c) तिस्र एव देवता इति नैरुक्ताः ।
  - (d) तत्रैतन्नराष्ट्रमिव ।

*****